

DECIZIE

11 ianuarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Iuliana Oprea
Ion Druță

examinând recursul declarat de Andrei Cîrdei, reprezentat de avocatul Alexandru Bot

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Marcel Țîțanu împotriva lui Andrei Cîrdei cu privire la încasarea datoriei, dobânzii contractuale, dobânzii de întârziere, penalității și cheltuielilor de judecată

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 17 noiembrie 2016 prin care a fost admisă parțial cererea lui Andrei Cîrdei cu privire la scutirea de la plata taxei de stat la depunerea apelului și nu a fost dat curs cererii de apel

constată:

La 10 februarie 2015, Marcel Țîțanu a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Andrei Cîrdei cu privire la încasarea datoriei, dobânzii contractuale, dobânzii de întârziere, penalității și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că la 13 mai 2010 a împrumutat lui Andrei Cîrdei, Oleg Gorgan, Iurie Drozd și lui Ion Lambantu suma de 2090680 lei pe un termen de 3 ani cu dobândă contractuală în mărime de 23% anual, fapt ce se confirmă prin recipisa contrasemnată de către ultimii.

Conform recipisei suma de 1900000 lei a fost transmisă prin transfer bancar, iar 190680 lei în numerar.

Împrumutul urma a fi rambursat în rate egale deduse din termenul de 36 luni, câte una pentru fiecare lună, iar Andrei Cîrdei, Oleg Gorgan, Iurie Drozd și Ion Lambantu s-au obligat să achite lunar între data de 1 și 4 a lunii rata calculată pentru o lună din suma totală a împrumutului, însă nu și-au onorat obligațiile și până în prezent împrumutul nu a fost rambursat.

Indică că la 09 iulie 2014 Andrei Cîrdei, Oleg Gorgan, Iurie Drozd și Ion Lambantu au restituit suma de 1000 lei.

Menționează că obligația de rambursare a împrumutului nu a fost executată de aceea de la Andrei Cîrdei urmează a fi încasată datoria în mărime de 2090680 lei și dobânda contractuală pentru perioada începând cu data înscrierii contractului de la 13 mai 2010 până la data scadentă - 13 mai 2013 în valoare de 1422569 lei.

Afirmă că începând cu 14 mai 2013 împrumutații se află în întârziere și conform art. 619 Codul civil urmează să fie încasată din contul lui Andrei Cîrdei dobânda de întârziere în sumă de 461856, 55 lei.

Prin pct. 2 lit. c) al recipisei s-a stabilit că în caz de neachitare în termenii stabiliți, împrumutații vor achita penalitate în mărime de 0,1% pentru fiecare zi de întârziere din suma neachitată în termen. Corespunzător, reținând prevederile art. 624 alin. (1), 268 Cod civil, indică că urmează a fi încasat din contul lui Andrei Cîrdei suma de 376142, 40 lei cu titlu de penalitate.

Își întemeiază pretențiile în baza dispozițiilor art. 512, 514, 530-533, 585, 602, 624, 867, 871 Cod civil, art. 32, 39, 85, 86, 166-167, 174 CPC.

Solicită reclamantul încasarea din contul lui Andrei Cîrdei în beneficiul lui datoria în sumă de 2089680 lei, dobânzii contractuale în mărime de 1422569 lei, dobânzii de întârziere în mărime de 461856,55 lei, penalității contractuale în mărime de 376142,40 lei și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 17 februarie 2016 acțiunea lui Marcel Țîțanu a fost admisă parțial.

A fost încasat din contul lui Andrei Cîrdei în beneficiul lui Marcel Țîțanu suma împrumutului în mărime de 2089680 lei, dobânda contractuală în sumă de 47487,70 lei, dobânda de întârziere pentru perioada de la 14 iunie 2013 până la 06 februarie 2015 în mărime de 438670,17 lei și penalitatea pentru 180 zile în sumă de 376142,40 lei, iar în total 3311980,38 lei.

În rest acțiunea a fost respinsă.

A fost încasat din contul lui Andrei Cîrdei în beneficiul lui Marcel Țîțanu cheltuielile de judecată în mărime de 1500 lei.

A fost încasat din contul lui Andrei Cîrdei în beneficiul statului taxa de stat de la plata căreia a fost scutit Marcel Țîțanu la depunerea cererii de chemare în judecată în mărime de 23500 lei.

La 31 martie 2016 Andrei Cîrdei a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 17 februarie 2016 solicitând repunerea în termen de declarare a cererii de apel și scutirea de la achitarea taxei de stat.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 09 iunie 2016 a fost respinsă cererea lui Andrei Cîrdei cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului și a restituit apelul ca fiind depus în afara termenului legal.

La 04 iulie 2016, Andrei Cîrdei reprezentat de avocatul Alexandru Bot a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 09 iunie 2016, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea încheierii recurate, repunerea în termen a apelului și restituirea pricinii spre rejudecare în instanța de apel.

La 16 august 2016 Andrei Cârdei reprezentat de avocatul Alexandru Bot a depus demers cu privire la amânarea ședinței de judecată și invitarea părților la examinarea cererii de recurs.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 17 august 2016 a fost admis recursul declarat de Andrei Cârdei reprezentat de avocatul Alexandru Bot, casată încheierea Curții de Apel Chișinău din 09 iunie 2016, repus în termen apelul declarat de Andrei Cârdei și restituită pricina pentru rejudecare la Curtea de Apel Chișinău la faza punerii pe rol a cererii de apel.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 17 august 2016 a fost respins demersul înaintat de Andrei Cârdei, reprezentat de avocatul Alexandru Bot cu privire la amânarea ședinței de judecată și invitarea părților la examinarea cererii de recurs.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 17 noiembrie 2016 a fost admisă parțial cererea lui Andrei Cârdei, reprezentat de avocatul Alexandru Bot cu privire la scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel și nu a fost dat curs apelului declarat de Andrei Cârdei, fiindu-i acordat termen pentru prezentarea bonului de plată a taxei de stat în sumă de 10000 lei până la ședința stabilită pentru data de 15 decembrie 2016.

La 02 decembrie 2016 Andrei Cârdei, reprezentat de avocatul Alexandru Bot prin intermediul oficiului poștal a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 17 noiembrie 2016, prin care a solicitat casarea încheierii recurate, soluționarea în fond a cererii cu privire la scutirea integrală a lui Andrei Cârdei de la plata taxei de stat la depunerea apelului împotriva hotărârii Judecătorei Botanica din 17 februarie 2016.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu încheierea recurată, considerând-o ilegală și neîntemeiată.

Explică că instanța de apel nu a asigurat egalitatea drepturilor procesuale, garantat de art. 26 alin. (4) CPC. Or, în primă instanța drept temei de scutire a lui Marcel Țîțanu de la plata taxei de stat au servit: certificatul de naștere a copilului Anastasia Țîțanu și informația BNS privind minimul de existență pentru semestrul I al anului 2014.

Astfel, similar modului în care a procedat reclamantul, apelantul Andrei Cârdei, reprezentat de avocatul Alexandru Bot a prezentat instanței de apel în ședința din 09 iunie 2016 certificatele de naștere a copiilor săi, aflați la întreținere acestuia - Cristian Cârdei, Simona Cârdei și Matei Cârdei, precum și informația BNS privind minimul de existență pentru semestrul I al anului 2015.

Evidențiază că lunar Andrei Cârdei trebuie să asigure cheltuieli de minim 7777 lei pentru a asigura minimul de trai al familiei sale și a lui personal. Or, în cazul lui Marcel Țîțanu au fost acceptate argumentele ca suficiente pentru a opera scutirea, iar în cazul lui Andrei Cârdei au fost respinse ca neîntemeiate.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Astfel, se consideră că recurentul Andrei Cârdei s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 02 decembrie 2016 împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 17 noiembrie 2016 în termenul legal.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din 17 noiembrie 2016.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea din considerentele ce urmează.

După cum denotă materialele cauzei Andrei Cârdei, reprezentat de avocatul Alexandru Bot, la depunerea cererii de apel împotriva hotărârii Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 17 februarie 2016, a solicitat repunerea în termenul legal a apelului și scutirea de la plata taxei de stat.

Ca urmare, prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 09 iunie 2016, a fost respinsă ca neîntemeiată cererea lui Andrei Cârdei cu privire la repunerea apelului în termenul de declarare a apelului.

Se mai constată că prin decizia Curții Supreme de Justiție din 17 august 2016 a fost admis recursul declarat de Andrei Cârdei reprezentat de avocatul Alexandru Bot, casată încheierea Curții de Apel Chișinău din 09 iunie 2016, repus în termen apelul declarat de Andrei Cârdei și restituită pricina pentru rejudecare la Curtea de Apel Chișinău la faza punerii pe rol a cererii de apel.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 17 noiembrie 2016 a fost admisă parțial cererea lui Andrei Cârdei, reprezentat de avocatul Alexandru Bot cu privire la scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel și nu a fost dat curs apelului declarat de Andrei Cârdei, fiindu-i acordat ultimului termen pentru prezentarea bonului de plată a taxei de stat în sumă de 10 000 lei până la ședința stabilită pentru data de 15 decembrie 2016.

Instanța de recurs consideră că soluția instanței de apel cu privire la admiterea parțială a cererii apelantului Andrei Cârdei privind scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel este întemeiată.

În susținerea acestei opinii se vor reține dispozițiile art. 85 alin. (4) CPC, care indică că în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică poate fi scutită de judecător (de instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

Prevederi similare se regăsesc și la art. 4 alin. (1) pct. 19 din Legea taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992.

Astfel, din sensul acestor norme de drept cert rezultă că instanța de judecată poate să scutească integral persoana juridică și fizică de plata taxei de stat, în

dependență de situația ei materială, în cererea de scutire urmând a fi expuse circumstanțele care justifică solicitarea și anexate actele confirmative.

Ca urmare, instanța de recurs relevă că la aprecierea situației materiale a persoanei se va lua în considerare valoarea acțiunii, valoarea patrimoniului disponibil al persoanei, obligațiile care ar rezulta din anumite acte, cât și avizul Comisiei pentru protecție socială, certificatul despre mărimea salariului, a pensiei sau a altor venituri; existența la întreținere a copiilor minori sau a altor persoane etc..

Față de aceste constatări, la caz se va reține că Andrei Cîrdei, în susținerea cererii cu privire la scutirea integrală de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel, a motivat starea grea materială prin lipsa unui loc de muncă și prin faptul că are la întreținere trei copii minori, prezentând în acest sens certificatele de naștere a copiilor săi, precum și informația BNS privind minimumul de existență pentru semestrul I al anului 2015.

În opinia instanței de recurs, instanța de apel corect a constatat că aceste circumstanțe nu demonstrează cu certitudine starea materială dificilă a lui Andrei Cîrdei, ce ar face imposibilă achitarea integrală a taxei de stat de către acesta la depunerea apelului.

Or, Andrei Cîrdei nu a prezentat probe că dânsul nu este angajat în câmpul muncii, că nu dispune de alte surse de venit, bunuri imobile, unități de transport, hârtii de valoare etc..

În atare situație, simpla invocare a stării materiale precare, fără ca aceasta să fie demonstrată cu certitudine prin probe pertinente, nu constituie temei de scutire integrală de la plata taxei de stat, ori în conformitate cu art. 118 alin. (1) CPC, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Drept consecință, se constată că instanța de apel, corect a dispus scutirea parțială a lui Andrei Cîrdei de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel iar, având în susținere prevederile 368 alin. (1) Cod de procedură civilă, întemeiat nu a dat curs cererii de apel declarate de Andrei Cîrdei, reprezentat de avocatul Alexandru Bot, acordându-i un termen pentru prezentarea dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 10000 lei.

Distinct de aceste constatări, instanța de recurs relevă ca lipsit de tangență argumentul recurentului precum că prima instanță în aceleași împrejurări expuse de el, a reținut drept temei de scutire a lui Marcel Țîțanu de la plata taxei de stat la depunerea cererii de chemare în judecată.

Mai mult că și Marcel Țîțanu la depunerea cererii de chemare în judecată a fost scutit parțial de la plata taxei de stat.

În acest sens și Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat în mod repetat că participantul unui litigiu civil este ținut să dea dovadă de un comportament diligent în chestiunile legate de plata taxei de stat (speța Piętka contra Poloniei, hotărârea din 16 octombrie 2012, definitivă din 16 ianuarie 2013). Pornind de la principiul respectării dreptului de acces liber la justiție, consfințit de

jurisprudența CEDO, în cadrul soluționării cererilor privind acordarea facilităților la plata taxei de stat, instanțele judecătorești urmează să examineze cu minuțiozitate fiecare caz concret pentru a nu admite îngrădirea dreptului persoanei la „un tribunal”, conducându-se la soluționarea acestor cereri atât de normele dreptului național, cât și de prevederile Convenției și jurisprudenței CEDO.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că instanța de apel a aplicat corect normele de drept procedural, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul ca neîntemeiat și de a menține încheierea contestată.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul declarat de Andrei Cîrdei, reprezentat de avocatul Alexandru Bot.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 17 noiembrie 2016 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Marcel Țîțanu împotriva lui Andrei Cîrdei cu privire la încasarea datoriei, dobânzii contractuale, dobânzii de întârziere, penalității și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Iuliana Oprea

Ion Druță